

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

15. Prima difficultas explicatur. Vtrum sit amor iste naturalis, & quo sensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

745

comparare, tam impossibile est, quam in statu naturæ lapsæ legem universam naturalem contra tot ac tantas libidinum tentationes custodire. Hoc enim si possumus, fidenter dico, gratis Christus mortuus est, evacuatum est scandalum crucis, quam ea de causa subiit Christus, ut iustitia legis perficeretur in nobis. Hoc enim naturæ viribus tam perspicuè impossibile est ut & Gentiles Philosophi hoc animadvertent. Nam inde est quod Platonicus Deos inferiores, hoc est, demones sibi colendos esse constituerent, ut ab eis ad assequendam spiritualis partis purgationem, quam Deo summo contemplanando necessariam esse cernebant, impetratio aliquo eorum obsequio iuvarentur. Inde est quoque quod Porphyrius causam istius purgationis principium ponat, hoc est Deum: fateaturque necessariam esse quandam universalem viam purgationis humani generis, sed eam per donum Dei conferendam esse, sibi verò nondum innotuisse. Per hoc significans tantam esse animæ in hac corrupta carne immunditiam, ut alienis viribus eget ad purgationem sui. Quod in libris de Civitate Dei accuratius Augustinus tradit; illumque mentis inquinatæ purgatorum & infirmitatis ad-

ajutorem non nisi Christum Dominum esse profiteretur. Inde est quoque quod iidem Philosophi gratiam Dei ad illum tantum amorem Dei obtinendum necessariam esse fateantur. Ut paulò antè latius diximus. Ex quibus profectò satis manifestè constat, quod etiam si amor aliquis Dei naturalis haberi naturæ viribus posset, illum tamen tam imbecillum futurum esse in statu puræ naturæ, sicut & lapsæ, ut per eum nullo pacto à tanta immunditia purgare, ac tot tantisque cupiditatum sordidarum tentationes constanter superare posset, neque ad Deum velut objectam beatificum immobiliter tendere aut pertingere, & proinde amor ille tantopere puræ naturæ necessarius, per veram Dei supernaturalem gratiam donari debet.

Posset & septimum argumentum ex eo trahi, quod impossibile sit creaturam rationalem sine Dei amore non esse miseram. Itemque impossibile miseriam à Deo infligi sine culpa præcedente: sed quia hoc argumentum infra latius tractandum est, lectorem remittimus in illum locum. Nunc ad aliquas difficultates enodandas, prout vires Deus dederit, progrediamur ex quibus clarius res tota patebit.

Vide infra
lib. 3. c. 12.

CAPVT XV.

Prima difficultas explicatur. Vtrum sit amor iste naturalis & quo sensu.

PRIMA & gravis in ipso limine hic occurrit difficultas, cuiusmodi amor ille seu charitas dici debeat, naturalis an supernaturalis, debitum an gratia. Si enim est charitas, quomodo naturalis? Si naturalis, quomodo gratia? Quæstio ista fætor mole sua cogitantem premit. Sub qua tanquam incertæ veritatis, quamvis non incertæ difficultatis succumbere, & ignorantiam nostram fateri longe satius putarem, quam ea quæ in principijs Augustini tanquam certa constituta sunt, cum discrimine subvertendi sanctissimam doctrinam ejus, inficiari. Quid enim mirum inò verè, quid non maxime consentaneum, si non universam profunditatem doctrinæ ejus & sublimitatè illius ingenij, quod universas liberales artes sine magistro, suo Marte perdidit, cui altissima illa Theologia quam omnis posteritas admiratur nemine præeunte, mox à baptismo celitus inspirata est, tarditas nostra consequatur? Ne tamen nihil dicendo lectoris expectatio reperculsa concidat, coniecturas meas Augustino innexas candidà simplicitate proferam, ut si non serviant assequenda peritiæ saltem opulentur plenius indagandæ veritati, ut qui fuerint ingenio celeriores, vel doctrinæ sancti Augustini peritiores me adjuvent, ubi viderint veritati propinquantem, me sublevent ubi succumbentem, me revocent ubi ab ejus mente deviantem.

Quapropter mihi videtur juxta sancti Do-

ctoris principia, utrumque de illo amore Dei sine quo creatura rationalis recta & bona esse nequit circa contradictionem posse dici & naturalem esse & supernaturalem. Quod supernaturalis sit, nulla inter Catholicos controversia est. Nam uti beatitudo sempiterna, ita & via ad illam charitas Dei omnes naturæ vires superat, ita videlicet ut quamvis utraque sit actio creaturæ, neutra tamen ex naturæ principijs aut facultatibus, aut naturalibus illis adiutorijs fluere possit, sed eam Spiritus sanctus supra omnes vires naturales creaturæ per gratiam operari debeat, diffundendo charitatem, delectationem, & lumen in cordibus nostris. Quæ doctrina nulla in Augustino certior est, non solum de statu naturæ lapsæ contra Pelagianos, ubi opera ejus universa nihil aliud clamant, sed etiam de statu naturæ integræ multoque magis puræ. Nam hinc illud universalissimum de Adamo: Nec ipsum Deus esse voluit sine sua gratia, quam liberum arbitrium ad malum sufficit, ad bonum verò nihil est nisi adiuverit ad omnipotentem bono. Vbi causa dandæ gratiæ redditur, quia sine illa nihil potest ad bonum, sed tantum ad malum; Nullo igitur modo potest sine Dei gratia diligere Deum, quo nihil in illo statu melius est vel esse potest. Et de Angelis illud celeberrimum: Constatendum est cum debeat laude creatoris non ad solos sanctos homines pertinere, verum etiam de sanctis Angelis dici posse, quod charitas Dei diffusa sit in eis per Spiritum sanctum qui datus est eis.

lib. de corr.
de grat. c. 11

lib. 12 de
Civ. c. 9.

est ibi. Hoc igitur factio certissimo fundamen-
to, videndum superest an & quo pacto ille
amor Dei naturalis dici possit. Et quidem
non esse eo sensu naturalem quia sit pars na-
turæ, nimis manifestum est, dilectio enim
sicut & fruitio, hoc est beatitudo creaturæ
tam imperfecta quam perfecta sunt actiones,
unde non possunt esse partes creaturæ rationa-
lis. Perinde perspicuum est non esse natura-
lem quod ex principijs naturæ seu facultatibus
naturalibus creaturæ rationalis fiat. Iam enim
diximus omnes facultates naturæ superare.
Vnde hallucinantur Lutherus & Calvinus qui
voluerunt iustitiam originalem, quæ Augu-
stino potissimum est iste de quo loquimur
amor Dei, veluti finis omnium ceterorum
bonorum, voluerunt esse naturale bonum qua-
le est pecudi sanitas, vel aquæ frigus quod
ex ipsa naturaliter pullulat.

Quidam igitur hoc tantum sensu amorem
Dei naturalem esse volunt quod sit naturæ
consentaneus. Hoc autem ita explicant, quia
naturam ornat atque perficit. Verissimum
istud quidem est, sed rem non plenè explicat.
Sic enim etiam unio hypostatica naturalis di-
ci posset, cum tamen ita non soleamus loqui:
certumque sit longè alio modo Dei dilectio-
nem esse naturæ rationali consentaneam atque
connaturalem quam unionem in divino sup-
posito. Hanc enim nemo citra revelationem
vel suspicari posset esse possibilem, vel pruden-
ter iudicare sibi appetendam.

Itaque dicendum arbitror dilectionem Dei
dici posse creaturæ rationali naturalem, pri-
mo ex parte rationis, quia ratio naturali lu-
mine dicitur Deum solum super omnia creata
esse diligendum, idque non indifferenti quo-
dam dictamine quali hoc esset naturæ suæ
quoquo modo consentaneum, ornativum, &
perfectivum, ut illi quos paulò antè dixi, vo-
lunt; sed ita ut iudicet, hanc esse naturalis-
simam, arctissimam, universalissimam, seve-
rissimamque obligationem. Diligere quippe
Deum super omnia est actus rectæ rationi
quam maximè conformis, quæ legis æternæ
lumine illustrata, dicitur optimum & princi-
pium rerum ac finem omnium esse maximè
diligendum: cuius rectitudo velut primi prin-
cipij in operabilibus maximè nota est. Cõstat
enim aliquid esse summè diligendū, hoc autè
debet esse summum ens & summum bonum,
sicut ratio dicitur summam veritatem esse ma-
ximè credendā & quicquid illa revelaverit. Et
hinc est quod præceptum illud *Diliges Dominum
Deum tuum*, sit maximè de lege naturæ quia
maximè morale, sine cuius implementatione nullus
actus moralis esse potest, ne moraliter quid-
dem bonus, sicut subtilissime ex Augustino de-
monstravimus. Et inde est quod in capite
primæ tabulæ collocatum sit, quo cultus unius
Dei antiquo populo præceptus fuit. Nullus
enim verus Dei cultus est sine amore eius vel
esse potest, ut itidem ex eodem diximus ali-
quoties. Hunc esse sancti Augustini sensum
de naturali obligatione diligendi creatoris,

A prout hoc naturali rationis lumine, nulla re-
velatione, sed ex æternæ legis præscripto, ac
naturali ordine sibi faciendum rationalis
creatura cernit, in eius operibus perspicue li-
quet, quantumvis hoc sine eiusdem creatoris
auxilio nullo pacto possit implere. Nam hinc
est quod in lib. decimo-nono de Civitate Dei
tibi omnibus omnino rebus naturaliter ama-
bilem esse pacem eruditissimè docet, & pa-
cem nihil aliud esse nisi, *tranquillitatem ordinis*,
nec ordinem aliud nisi, *parumque disparium-
que rerum sua cuique loca tribuentem dispositionem*,
locum hominis esse consequenter docet *sub
Deo*, ut videlicet sit *ei pax cum ipsa lege, qua na-
turalis ordo administratur*. Hoc est, ut æternæ
legi cuncta suis locis disponenti diligendo,
obediendoque subiaceat, ex quo fit ut ex na-
turali illo æternæ legis ordine diligat Deum.

B Et quia ille in se diligendo non errat, qui diligit, in-
quit, Deum, consequens est ut etiam proximo ad
diligendum Deum consulat. Idque ex eadem na-
turalis ordinis lege. Nam ut ibidem dicit, *ad
Deum colendum, damus sua membris pari dilectione
consulere naturalis ordo præscribit*. Et in hoc pax
ipsa naturalis animæ rationalis posita est, ut
pote quæ non sit aliud, quam, *ordinata cog-
nitionis actionisque consensus*, ut videlicet quemad-
modum statim explicat, *mente aliquid contem-
pletur & secundum hoc aliquid agat, sive, alijs ver-
bis, ut aliquid vere cognoscat & secundum eam cog-
nitionem, vitam, moresque componat*. Sed tam
naturalis ordo pacis creaturæ rationalis, qua
isti æternæ & immutabili legi locum homini
naturalem sub Deo, & ipsa æternæ lege tri-
buenti pariat, sine Dei adiutorio nullo pacto
obtingere potest. *Opus enim habet magisterio di-
vino, cui certus obtemperet, & adiutorio ut liber ob-
temperet*. Hoc est opus habet gratia Dei, ut
nec in cognoscendo erret, nec in diligendo

C deficiat, timore videlicet non liberali amore
obtemperando. Hinc etiam sunt ista verba in
libro de natura & gratia quæ superius allega-
vimus, quod creaturæ rationalis nulli hinc
passionis imbuta nihil aliud facere debeat,
quam ut *credendo in Deum qui fecit cælum & ter-
ram à quo & se factam naturaliter sentit & gratia
vendo eius implet voluntatem*. Si se ab eo factam
naturaliter sentit, profectò sentit etiam illi
dilectionem, illi gratitudinem, pro tanto
beneficio; illi obedientiam esse præstandam,
sicut & infideles ea cognovisse & litteris man-
davisse manifestum est. Sed ea nullo pacto
sine eiusdem creatoris gratia præstari posse
ibidem Augustinus expresse docet. Hinc est
quod sæpissime adversus Manichæos Scriptu-
rarum sacrarum temeratores, & creatoris re-
rum omnium perduelles, ex puris rationibus
docet, atque convincit veritatem, iustitiam,
sapientiam, hoc est, ut ipse solertissimè incul-
cat, Deum verum ex creaturis naturali ratio-
D cinatione compertum, velut causam omnium,
velut objectum unicum humanæ beatitudinis
esse summo amore diligendum. Et ne quis ali-
quem amorem suspicaretur naturalem, qua
qui ex naturæ virtutibus in Deum ratiocinandi
deprehen-

deprehensum surgeret in ipsdem locis dicitur
 divinam gratiam ad hoc ipsum esse quam ma-
 xime necessariam. Hinc illa ejus verba praecla-
 rissima de veritate quam nullo Scriptorum ad-
 miniculo sed sola rationis naturalis acie
 eo modo quo Plato verum Deum ex creatu-
 ris demonstraverat. *Ecce tibi est ipsa veritas, am-
 plere illam & frui illa & delectare in Domino &
 dabo tibi petitiones cordis tui.* Et infra docet, in
 illa sola vitam beatam esse collocandam, illam
 diligendam, illa fruendum, sed hoc nisi Dei
 dono nullo modo posse fieri. Hinc in libro
 de moribus Ecclesiae, *Ratione quæramus, nempe
 contra Manicheum omnis fidei capitalem ini-
 quum, quemadmodum sit bonum vivendum.* Et
 in eo disputando perducit, ut nemo beatus
 qui non habet quod amat etiam si optimum sit; ille
 vero sit qui id quod est hominis optimum & amat &
 abet. Quia hoc est frui, pro se habere quod diligit.
 Optimum autem hominis non esse neque cor-
 pus vel bonum ejus, neque animam vel bonum
 internum ejus, sed aliquid extra utrumque,
 nempe non hominem sapientem sed Deum.
*Quem si sequimur, bene, si assequimur, non tantum
 bene, sed etiam beate vivimus.* Hoc est, illum
 Deum velut optimum hominis bonum si
 diligimus, bene vivimus, si fruimur etiam
 beate. Nam explicans illud sequi & assequi.
 Secundo igitur Dei beatitatis appetitus est: consecutio
 autem ipsa beatitatis. At cum sequimur diligendo &c.
 Vides arbitror quam nullo supernaturali vel
 fidei vel revelationis principio utatur sicut
 professus fuerat, ut hominis optimum, quod
 ex naturalis rationis ductu diligere, fruique de-
 beat, quo & bonus & beatus sit adversus ho-
 stes omnis credulitatis indiget. Vnde conclu-
 dens naturalem illum discursum suum: *maxi-
 mum ergo quod ad beatam vitam ducit, primamque, man-
 datum est diligere Dominum Deum suam ex toto cor-
 de &c.* Quod etiam Ethnæcos Philosophos
 vidisse, asseruisse, docuisse, eadem communi
 omnibus ratione ductos, eadem communi ve-
 ritate illustratos, ante tradidimus. Ex quibus
 satis superque liquet, præceptum de diligendo
 Deo quam maxime esse naturale, ideoque
 quam maxime æternam & naturali lege seve-
 rissimeque præceptum; cum tamen in Augu-
 stini doctrina nihil certius, inculcatiusque sit
 illo eodem præcepto quantumvis naturali &
 naturaliter cognito, etiam respectu Dei,
 quam maxime naturalibus rationibus & crea-
 turis demonstrati, nihil esse magis ad imple-
 dum supernaturale. Nam propter illud vel
 solum vel penè solum gratia necessaria est,
 quo impleto cetera omnia cum magna facili-
 tate implerentur, sicut suo loco ex Augustino
 declarabitur.

A Scotus & nonnulli alij. Scotus enim aperte
 profitetur, Deum esse finem naturalem hominis licet
 non naturaliter adipiscendum sed supernaturaliter.
 Ex quo fit ut consequenter hominem seu vo-
 luntatem ejus doceat habere potentiam natu-
 ralem ad dilectionem & fruitionem Dei, hoc
 est ad beatitudinem quantumvis supernatu-
 raliter acquirendam, quam ipse in fruitione
 collocat, & naturaliter finem illum appetere &
 in illum inclinari. Nam cum formasset istud
 argumentum, homo naturaliter appetit finem
 istum, quem dicit supernaturalem, igitur
 ad illum naturaliter ordinatur, scilicet
 per fidem & charitatem, responderet ut ante
 citavimus de fine naturali sed supernaturaliter
 acquirendo. Hoc, inquit, probat ratio sequens
 de desiderio naturali quam concedo. Et infra ex pro-
 fesso docet, esse posse potentiam passivam natu-
 raliter cui non responderet in ipsa vel in tota
 natura principium activum naturaliter idque
 contingere propter eminentiam istius perfe-
 ctionis ad quam creatura rationalis ordinata
 est. Cui doctrinæ quantum ad naturalem in-
 clinationem in Deum seu beatitudinem su-
 pernaturalem, consentaneè dicit S. Thomas,
*Quamvis homo naturaliter inclinatur in finem ul-
 timum non tamen potest naturaliter illum consequi, sed
 solum per gratiam, & hoc est propter eminentiam
 illius finis.* Vnde libro 3. contra gentes ex pro-
 fesso multisque modis tradit, ultimum finem ho-
 minis secundum cognitionem quæ in hac vita
 impossibilis est, hoc est claram visionem Dei
 per essentiam, terminare naturalem eius appetitum:
 & impossibile esse, ut hoc naturale desiderium
 inane sit, quo naturaliter omnes mentes desi-
 derant pervenire ad divinam substantiam in-
 telligendam & videndam, & consequenter ho-
 minem eo pervenire posse, per potentiam Dei.
 Quod si Deus quantumvis supernaturaliter
 videndus ac fruendus, sit finis hominis natu-
 ralis & eum homo appetat, desideret, in eum
 inclinatur naturaliter, sive illa inclinatio non
 sit aliud quam ipsa potentia voluntatis ut vi-
 detur velle Scotus, sive aliquid elicitedum à
 voluntate ut magis D. Thomas & nonnulli
 ejus interpretes, certè consequens est eandem
 voluntatem naturaliter inclinari in amorem
 Dei, eo modo quo ipsi dicunt, eam inclinari
 naturaliter, in Deum tanquam finem natu-
 ralem licet supernaturaliter acquirendum vel in
 Dei visionem per essentiam. Nam finis iste
 non conjungitur voluntati, seu homini qui ad
 illum inclinatur, nisi per actionem suam, unde
 hoc ipso quo naturaliter inclinatur in Deum
 inclinatur etiam in illam actionem qua con-
 jungitur Deo, sive sit illa visio ut Divus Tho-
 mas docet, qui idcirco conformiter locis
 citatis tradit, hominem naturaliter appete-
 re claram visionem Dei tanquam scilicet
 formalem beatitudinis scientiam, sive sit
 dilectio fruitioque Dei, ut Scotus & alij vo-
 lunt. Quod si homo naturaliter appetit per-
 fectam fruitionem Dei, quam sine dilectio-
 ne esse impossibile est, necessario etiam appe-
 tit naturaliter imperfectam fruitionem
 ac di-

Scotus in
Prot. 2. q. 1.
num. 12.

Ibid.
Ibid. n. 257.

In lib. de
Trin. Boetij
in q. ult. ad
quint.
Cap. 500. 52.
57.

241. 2.

241. 3.

241. 4.

241. 5.

Vide infra
lib. de gra-
tia Christi
Solut. 2.
cap. 1. usque
ad 20.

ac dilectionem Dei, quæ ad perfectam tendit naturaliter; quamvis nec hanc nec illam allequi possit naturaliter, sed tantum modo per supernaturalem capitulationem Dei. Sit ergo pater quo pacto & sensu secundum Scholasticorum etiam principia, amor Dei poterit vocari naturalis respectu voluntatis. Non quod illius vel contentum naturam, in celo vel inquit in hac vita possit adimpleri viribus naturalibus, sed quod homo, hoc ipso quo Deus est finis eius naturalis & naturaliter inclinatur ad appetendam perfectam felicitatem suam, ex consequenti naturaliter inclinatur ad appetendam illam actionem. In qua beatitudo illa sita est; quamvis ad illam suis viribus nullo modo perungere possit, propter eminentiam finis illius ut & Scotus & D. Thomas explicant. Longe namque perfectioris natura indicium est & sublimioris benefici argumentum, habere naturaliter finem tam altum ut eum nulli creatura potestate natura possit consequi, quam finem tam abjectum ut eum naturalibus suis & infirmis viribus facile assequatur. Ex his igitur duobus capitibus facile intelligitur longe aliter dilectionem Dei esse creaturæ rationali naturalem, quam tantummodo quia ei consentanea est, vel quia ornat ac perficit eam. Est enim naturalis quia natura ipsa dicitur arcuissime obstricta se naturaliter sentiri, ut cum humillime castissimeque diligit, & quia natura ipsa ad hoc appetendum concitata est, & naturaliter inclinatur, etsi neque quod dicitur, neque quod appetit sibi ipsa dare possit. Inter illos autem duos modos naturalitatis maxima differentia est. Quod enim primo tantum modo naturale est non parit vi-

atium in creatura si defuerit. Nemo enim vitium intelligit creaturam si ei desit vel etiam habenti detrahatur unio hypostatica, intelligentia simplex per modum Angelorum, potestas volandi & similes dotes liberaliter supra naturam existentiam attributa, quamvis cum adessent, essent naturæ consentanea eamque ornarent ac perficerent. Sed cum desit amor Dei vitium in natura oritur gravissimum, imo omnium maximum, universonum caput & fons. Deficere enim à Deo radix est omnis mali in creatura rationali, & hoc ipsum naturali lumine deprehendi potest, ei esse vitiosum, ex hoc ipso quo naturaliter cognosci potest imaginem Dei debere dilectionem supremam super omnia veritati, iustitiæ, æquitati, bonitati, rectitudini, hoc est creatori suo, quatenus est norma incommutabilis omnis iustitiæ & æquitatis & bonitatis, & rectitudinis. Nam sine dilectione istius incommutabilis veritatis, iustitiæ, æquitatis, bonitatis, unoque verbo rectitudinis, quæ secundum solemnissimam Augustini doctrinam & sexcentis inculcaram, Deus nosceret, nec ullo pacto natura viribus, sed tantum gratia Dei diligere potest, impossibile est creaturam rationalem esse veracem, esse iustam, esse æquam, esse bonam, esse rectam. Quod esse gravissimum eius vitium & contra rationem naturalem, & contra naturalem voluntatis inclinationem naturæ lumine Christianis & gentilibus notum est. Unde, qui, quomodo, nisi quia dilectio ista modis iam dictis creaturæ rationali respectu Creatoris ex naturalissimis istis attributis considerati, naturalis est, quamvis supernaturaliter per Spiritum S. in cordibus nostris diffundeodas

LA. M. 17

CAPUT XVI.

Ostenditur septem indicijs doctrinam istam S. Augustini principijs esse consonam; longeque ab eis recedere qui Deum naturalibus viribus diligere posse arbitrantur.

QUÆ quidem omnia in Augustini principijs ac doctrinâ satis perspicua, fundata sunt. Nam hinc est primo quod passim docet ipsi naturæ rationali convenire ut adhaereat per amorem Deo; Non itaque esse vitium recedere à Deo, nisi naturæ cuius hoc vitium est, potius competeret esse cum Deo. Ecce naturæ creaturæ rationalis competit esse cum Deo, hoc est adhaerere per amorem Deo. Quid enim est naturæ competere quam hoc ei esse naturale? Quod ne me suspicari putet, & eo modo Augustinum intellexisse quo homini competere diceremus, quicquid ei communicatur, ut volare, invisibile fieri, in supposito eodem cum Spiritu S. jungi &c. quæ sic ei communicantur, ut si non fiant, neque vitia sint hominis, neque contra naturam eius, evidenter ipse Augustinus exponit.

Hinc est enim secundo quod non adhaerere Deo vitium hominis esse docet, nec vitium ullum esse posse nisi contra naturam sit, & naturæ adversetur tamque destruat. Hinc naturæ

que in tanta excellentia creata est ut licet ipsa sit mortalitatis, inherendo tamen incommutabili bono, id est summo Deo, beatitudinem consequatur: nec expleat intelligentiam suam nisi usque beata sit: eius, explenda non sufficit nisi Deus: profecto non illi adhaerere vitium est. Omne autem vitium naturæ nocet ut per hoc contra naturam est. Et libro tertio de libero arbitrio: Non vituperari possumus, quia in eo non manemus, scilicet diligendo, nisi quia inagnum & summum & primum nostrum bonum est manere in illo. Et paulo post: quid quod etiam in ipsis rebus que vituperantur, nullius vituperatur nisi vitium: nullius autem vituperatur vitium nisi cuius natura laudatur. Aut enim secundum naturam est, quod vituperas, & non est vitium, eug, magis emendandus es, ut recte vituperare noveris, quam illud quod non recte vituperas: aut si vitium est, ut recte vituperari possit etiam contra naturam sit necesse est. Omne quippe vitium eo ipso quo vitium est, contra naturam est. Si enim naturæ non nocet, nec vitium est: si autem quia nocet, ideo vitium est, ideo vitium est quia contra naturam est. Et libro

Scut. 139. apud. Prosp. ex lib. 11. de Civit. c. 17.

Lib. 12. de Civit. c. 1.